

Buten oder binnen?

„Anna un Sinje, vundaag schient de Sünns so schön, gaht man noch en beten to'n Spelen na buten bet dat Avendbroot giff", röppt Sinje ehr Mudder.

„Oh ja!", freit Anna sik. „Villicht sünd de Naversdeerns ja ok buten, denn köönt wi mit jüm versteken oder fangen spelen.

„Oh nee", Sinje is mucksch, „nich al wedder na buten. Laat uns doch lever binnen blieden un dat Pussel to Enn maken. Wi hebbt al meist all dusend Delen ünnerbröcht.

Dor will Anna nix vun weten. „Dat is soooo langwierig. Wi sitt al Stünnen an düd dösige Pusselspeel mit all de Blomen un Bööm, de wi ut lütte Delen tohoopsetten mööt. Ik kann jüm nich mehr sehn. Ik much mit di op den hööchsten Boom in'n Park klattern. Man den Boom as Pussel tohoopseten, nee, dat will ik nich. Oder büst du en Bangbüx un wullt nich klattern?"

„Ik bün doch keen Bangbüx, man ik maal den Boom lever, mit all sien Twiegen un de velen Blääd, de dor an sitt. In een Ast sett ik en Vagelnest un op den annern kraxelt en Katter", vertellt Sinje.

Anna un Sinje sünd beste Fründinnen, dat hebbt se al in'n Kinnergoorn afmaakt. Man bi en Fraag kriegt se sik jümmers in de Klattern: Buten oder binnen?

Anna is op leefst den ganzen Dag lang buten. „Ik suus op mien Roller den Barg dal, gau un gauer, meist so as wenn ik flegen wörr! Dat is schön..."

Un Sinje is tofreden, wenn se in Roh in ehr Stuuw ween kann. „Ik ligge gern op den Footbodden un lees en Book, oder maal oder basketel. Den ganzen Dag lang."

Sinje ehr Mudder kann dat nich mehr mit anhören. „Nu fangt nich al wedder dat Strieden an, Deerns. Blots binnen spelen is nich goot, man blots buten ween is ok nix. Dat een is jüst so schön as dat anner. Weet ji wat, vundaag wies ik jo dat. Un ik segg jo to: Jeedeen warrt dat binnen un buten gefallen. Un nu: Antrecken, wi gaht an de Luft."

So ganz köönt sik de Fründinnen noch nich vörstellen, dat jüm dat gefallen warrt. Man goot, versöken köönt se dat ja mal. Buten haalt Sinje ehr Mudder en Kamera ut de Tasch, so een, wo de Biller foorts rutkaamt.

„Vun wat schüll wi denn Biller maken?", will Anna weten.

„Wi maakt Biller vun dat, wat du gern buten maakst, Anna. Du hest doch Spaaß an't Klattern. Man to, hooch in den Appelboom mit

di. Un Sinje, du kriggst de Kamera un kannst dor Biller vun maken."

As en Aap kraxelt Anna in den Boom un winkt Kamerafro Sinje to. De maakt glieks en poor Biller, kickt sik de an un mutt grienen: Anna süht würllich meist ut as en Aap, de vun Ast to Ast klattert.

„Un nu villicht en Bild vun Anna bi't Roller Fohren?", will Sinje ehr Mudder weten.

„Ja!", roopt beide Deerns, un wieder geiht dat mit't Fotograferen.

„Ik will ok mal mit op en Bild", verlangt Sinje denn. „Mama, maakst du mal en Bild vun uns tosamen, villicht wenn wi in de Luft jumpst?"

„Oh ja, un vun uns beide op de Schaukel, un villicht köönt wi ok tosamen rutschen", sleit Anna vör.

Un denn warrt knipst un knipst un knipst. De Deernst markt gor nich, woans de Tiet vergeiht.

„Goot Deerns, nu kümmt de twete Deel bun uns binnen-un-buten-Namiddag", verkloort Sinje ehr Mudder. „Wi hebbt al en groten Hümpel Biller. Un dor köönt ji nu en Fotoalbum vun basteln. Sinje, du hest doch wiss noch Bastelsaken, oder?"

„Na kloor, un Glitzer-Stiften heff ik ok, mit de köönt wi noch en beten wat to de Biller dorto schrieven. Kumm, Anna, wi gaht na binnen in mien Stuuw, dor köönt wi dat in Roh maken." Sinje is ganz jiddelig.

„Oh ja, ik back de Biller fast, un villicht maal ik dor ok noch wat to!", Anna will foorts anfangen.

As dat Fotoalbum an'n Avend trecht is, kiekt de Deerns sik dat tosamen an. Un se sünd sik enig: Dat mutt nich heten 'buten oder binnen'. 'Buten un binnen' is egens veel schöner.

Wo büst du lever, binnen oder buten?
Wat speelst du gern binnen, un wat buten?

Dat gifft dusend Sorten Platt un en is so schön as de anner. Woans de Wöör utspraken warrt, dat kann jedereen denn för sik maken.

Wo dat op ankümmt:

Snack Platt!

Beiträge dieser Doppelseite von:
Christiane Ehlers,
Institut für niederdeutsche Sprache

Buten düd, binnen dat

Sinje ehr Mudder hett Recht: buten un binnen höört beides dorto. Wat maakst du binnen, un wat buten? Dat een oder anner kannst du ja ok buten oder binnen maken. Schriev den Bookstaven, de to dat Woort höört, in dat Feld mit de Nummer.

1) an't Lagerfüer sitten un Wust grillen

S buten
K binnen
A buten oder binnen

2) mi versteken, dat mien Mudder mi nich finnt

D buten
E binnen
P buten oder binnen

3) de bunten Fisch in uns Aquarium tokieken

I buten
E binnen
M buten oder binnen

4) mit mien Broder üm de Wett lopen

B buten
T binnen
L buten oder binnen

5) in mien Bett liggen un tohören, wenn mi en Gode-Nacht-Geschicht vörleest warrt

Ö buten
E binnen
U buten oder binnen

6) op den Appelboom klattern

N buten
L binnen
S buten oder binnen

Wat deit meist jeedeen gern, eendoont, wat dat nu binnen oder buten is?

Lösung: 1 2 3 4 5 6

Woneem sünd düsse Deerter to Huus?

Een Deert leevt binnen, een anner buten – een an den Noordpool un dat anner in de Wöst. Man hier is woll en beten wat dörchenanner kamen. Kannst du rutfinden, woneem de Deerter to Huus sünd? Maal en Lien!

de Hund

in den Boom

de lesboor

in den Goorn

dat Katter

in't Huus

dat Küken

in de See

de Lööv

in't Vagelnest

de Mullwarp

an den Noordpool

de Waalfisch

op den Buernhoff

de Snick

in den Höhnerstall

de Amsel

in de Wöst

dat Swien

ünner de Eer

Noch en beten wat to'n Vörlesen:

Mien eersten dusend Wöör:

Wat giff dat in den Goorn allens to sehn? En Snick krüppt dörch dat Gras, op en rode Bloom sitt en Imm un in den Schuppen staht de Schuuvkoor un de Rasenmeiher. In düd Billerwöörbook giff dat veel to kieken – nich blots för de Lütten. Op jede Dubbelsiet is en groot Bild mit en Thema ut den Alldag to sehn. Opboot is dat as en „Wimmelbild“: Wat finnt wi allens to Huus, in de Köök oder in den Speeltüchladen? De wichtigsten Wöör sünd blangen dat grote Bild opschreven un teken. Sö köönt de Kinner dat Woort söken un lehr blangenbi, woans dat op Platt heet. Un pö a pö lehr se so (jümeer eersten) dusend Wöör op Platt.

Amery, Heather und Cartwright, Stephen:

Mien eersten dusend Wöör (Plattdütsch). Plattdütsch von Christiane Ehlers und Reinhard Goltz. Hrsg. vom Nordfriisk Instituut. Bredstedt: Nordfriisk Instituut 2016. 64 S., ISBN 978-3-88007-405-7.

Knollenberg & Partner
Wirtschaftsprüfer - Steuerberater - Rechtsanwälte

Osnabrücker Straße 3
49811 Lingen
Telefon (05 91) 9 12 77-0
Telefax (05 91) 9 12 77-99
E-Mail: info@knollenborg.de
Internet: www.knollenborg.de

Kanzlei Oldenburg:
Marschweg 36 / 36 a
26122 Oldenburg
Telefon: (04 41) 9 72 90-0
Telefax: (04 41) 9 72 90-99

... Beratung aus Tradition